GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
a postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 139. **Dumineca, 6|18 Decembre** **1881.**

Dibàci'a d-lui Tisza.

Brasiovu, 5 Decembre.

Incidentulu, care agita de càtuva timpu cercurile parlamentare din capital'a ungara s'a terminatu printr'o manifestare de incredere pentru ministrulu-presiedinte Tisza. Cetitoriloru nostri le este cunoscutu scandalulu intemplatu in dieta, candu, cu ocasiunea desbaterei asupra tractatului de estradare cu Serbi'a, deputatulu Albert Nemeth din stang'a estrema a aruncatu in façia ministrului Tisza cuvintele cele mai vatamatóre dicêndu: „Tisza a mintitu siépte ani pe bancile opositiunei, spre a poté insielá poporulu siése ani de pe fotoliulu ministerialu."

Era claru cà ministrulu-presiedinte nu putea se sufere in tacere o asemenea grava vatamare. Ceva trebuiea dér' sè se intemple. Se vorbea cà d-lu Tisza s'ar' fi decisu a provocá la duelu pe matadorulu stangei estreme spre repararea onórei sale, cà ar' voi se demissioneze spre a se poté bate si altele de aceste. Mintile infocate ale deputatiloru unguri nu se gandeau pentru momentu la alta reparare de onóre, decàtu pe calea obicinuita a duelului. Inse d-lu Tisza le-a doveditu, cà este cu mintea mai rece decàtu ei, si cà nu se prea pripesce candu e vorb'a de a 'si pune in periculu scump'a vieatia.

„Tisza" — dice opositionalulu „Pesti Napló" — a doveditu si de astadata dibaci'a lui estraordinara. Elu a lasatu cá altii se decida despre ceea ce datoresce densulu positiunei oficiale si onórei sale. A plecatu la Gödöllő. Persón'a regelui, sentinti'a, ce a respicat'o Maiestatea S'a asupra scandalului de Vineri, dupa ce la referatu ministrului seu, va acoperi tóte si va scapá pe d-lu Tisza de tóte consecentiele neplacute ce ar' fi mai urmatu. Tisza putendu-se laudá cu increderea monarchului, isi continuà afacerile sale ministeriale, cá si candu nu s'ar' fi intemplatu nimicu."

„In adeveru Tisza Kálmán este unu omu mare, in lucruri mici, care scie se 'si caute fórte bine interessele sale si sè se folosésca de altii si suntemu gat'a a recunósce dibaci'a apucaturiloru sale. Ne pare reu numai cà prin lung'a s'a guvernare natiunea nu devine mai tare si mai fericita..."

Asia caracteriséza opositiunalulu unguru demersulu d-lui Tisza in afacerea cu Nemeth. Oficiosii s'au grabitu a desminti scirea, cà Tisza ar' fi consultatu pe monarchu, cà ce se faca. Cu tóte acestea inse acést'a scire se sustiene si se adauge, cà declararea ce a dat'o ministrulu-presiedinte in conferenti'a partidei guvernamentale dela 11 l. c. ar' fi facut'o cu consemtiementulu anterioru alu monarchului.

In memorat'a conferintia a disu adeca d-lu Tisza, cà elu se crede pe deplinu rehabilitatu prin aceea cà deputatulu Nemeth a fost chiamatu la ordine. Presiedintele dietei i-ar' fi datu prin acést'a satisfactiune de ajunsu. Si elu (Tisza) scie ce e onórea, in casulu de façia inse a consultatu si pe altii si acesti'a i-au disu, cá sè se ferésca de ori-ce pasu nesocotitu, càci vatamarea s'ar' fi facutu in dieta, si nu e de lipsa cà partea ofensata se céra satisfactiune in persóna.

Dibaci'a d-lui Tisza inse nu s'a marginitu numai la atàta. Elu a intrebuintiatu momentulu spre a se presentá din nou publicului in pielea de óie a liberalismului. Efectulu ce l'a produsu, esceptandu ovatiunile obligate ale aderentiloru din clubulu seu, a fost càtu pentru Ungari'a de totu slabu, dér' s'au gasitu in Cislaitani'a ómeni, cari au versatu lacrimi de emotiunati ce au fost vediendu cu ce „energia" a aperatu d-lu Tisza libertatea cuventului in clubulu guvernamentalu.

Spre ai prepará o satisfactiune d-lui Tisza, a fost propusu adeca Emericu Ivanka de a se schimbá regulamentulu dietei, admitiendu-se pedepse pentru ofense cá cea din cestiune. Ministrulu-presiedinte a respinsu acést'a propunere facêndu-se astfeliu aperatoriulu libertatii cuventului. Centralistii dela „N. Fr. Presse" se grabescu ai aduce laude pentru acestu curagiu documentatu, cum a observatu insusi, — de fric'a urmariloru ce le-ar' avé o asemenea propunere.

Astfeliu a sciutu sè se folosésca dibaciulu ministru-presiedinte de incidentulu cu radicalulu Nemeth. Fara a versá macaru o picatura de sange, elu este rehabilitatu si laudatu cá „celu mai liberalu" d'intre ministrii veacului de façia.

Cronic'a evenimenteloru politice.

Dupa cum afla „Ung. Post" alegerea episcopului Stoicovici de metropolitu si patriarchu alu Serbiloru, nu a fost aprobata si s'ar' fi ordonatu o noua alegere. Pentru casulu acest'a se dice, cà Congressulu serbescu va alege pe episcopulu Zsivkovits.

Comitele Kalnoky dupa ce a luatu posesiune de portofoliulu seu, s'a dusu la Pest'a cá sè conferéze cu monarchulu si sè se presente Imperatesei. Cu acést'a ocasiune comitele a visitatu pe ministrii unguri, pe comitele Andrassy si pe alti matadori politici unguri.

Diarele oficióse cislaitane ataca cu vehementia pe centralistii nemti si le imputa, cà ei voiescu se esploateze catastrof'a dela „Ringtheater" in favorulu politicei loru, atitiandu poporatiunea contra guvernului si a organeloru lui. „Politik" din Prag'a dice, cà mai curendu este possibila o „lovitura de statu" decàtu cá sè ajunga earasi liberalii Nemti la càrma. „Déca cabinetulu Taaffe se va aratá prea slabu de a paralisá agitatiunea elementeloru centraliste liberale, ele va trebui se repasiésca si va fi inlocuitu de unu „cabinetu cu màna tare", care nu va avé nici o consideratiune si va avé in vedere numai Salus Republicae."

Se constata, cà ministrulu plenipotentiaru alu Romaniei la Vien'a, d. Ionu Balaceanu, va fi transferatu in aceea,si calitate la Constantinopolu. Se vorbesce, cà elu va fi inlocuitu la Vien'a de actualulu presiedinte alu camerei d. Dimitrie Bratianu; unii numescu, cá candidatu la acestu postu si pe d. George Ghic'a.

In intrunirea secreta de Miercuri a deputatiloru si senatoriloru romani d. Statescu ministru de esterne a facutu o espunere pe largu despre starea negotiariloru in cestiunea Dunarei, fara a comunicá representantiloru nici unu actu diplomaticu.

Clubulu „Binele Publicu" a avutu duóe intruniri cu scopu de a se discuta cestiunea Dunarei. In ultim'a intrunire, dupa ce au vorbitu d-nii Missail, N. Jonescu si Vernescu s'a votatu cu unanimitate urmatórea resolutiune:

„In urm'a desbateriloru urmate in serile de 26 Novembre si 1 Decembre 1881; intrunirea tienuta in sal'a clubului „Binele Publicu" a luatu urmatórea resolutiune:

„In cestiunea Dunarei, guvernulu romanu — „conformu tractatului dela Berlin — se va margini „numai a discuta si elaborá, in sinulu comissiunei „europene, regulamentele de navigatiune de politia „fluviala si de supraveghiare.

„Guvernulu romanu nu va acceptá, fia sub „veri-ce forma, amesteculu nici alu unei singure puteri, „nici pe alu tutuloru impreuna, asupra esecutarei „regulamenteloru si'supraveghierii acestei esecutari, „— care dupa dreptulu gintiloru — suntu de „atributiunea esclusiva a stateloru riverane?

Mai citamu aici unu pasagiu din corespondentí'a diarului „N. fr. Presse" despre care amu vorbitu in numerulu trecutu. Eata ce-a mai aflatu raportorulu numitei fói convorbindu cu politicii romani din Bucuresci:

„Unu barbatu de statu romanu a declaratu odata reposatului baronu Haymerle, cà déca statele cele mici nu potu aflá dreptate in timpulu nostru, celu puçinu Europ'a se spuna acést'a. Acestei sentintie se voru supune statele mici. Déca inse o putere mare tractéza Romani'a cu dispretiu, ea'si va aperá dreptulu si demnitatea si se va vedé, cà elementulu romanu este fórte latitu in peninsul'a balcanica a carui subjugare ar' costá multu sange si bani. Cei din Vien'a 'si facu ilusiuni chiaru si asupra successeloru loru din Serbi'a. Aceste succese sunt in aparentia, dér' in realitate Austri'a nicàiri nu e mai urita cá in Serbi'a. Nici unu poporu din peninsula nu doresce civilisatiunea cá Romànii; ei simtu trebuinti'a sè se apropie de popórele vechi in cultura si statulu culturalu mai apropiatu este Austri'a. Dér' déca Romani'a vrea sè se alature pe langa Austri'a nu-o face spre a fi oprimata si dominata. In cestiunea Dunarei Romani'a a asteptatu, cá Austri'a sè se intieléga mai antaiu cu Romani'a si apoi se vina naintea forului europénu cu propunerea preparata. Din contra, Romani'a a aflatu despre ante-proiectu numai dela comissi'a dunaréna. Austri'a a negotiatu mai antaiu cu tóte statele, numai cu Romani'a nu, pe candu — dupa cum e caracterulu Romanului — Austri'a ar' fi càstigatu mai multu dela Romani pe cale amicala, de càtu prin impunere."

Diarulu francesu „Le Napoleon" publica sub rubric'a: Austri'a si Romani'a, unu importantu articulu, care se incheia astfeliu:

„Angli'a, ce e dreptu s'a ridicatu contra anteprojectului austriacu, dér' delegatulu francesu, nu scimu pentru ce, s'a tinutu in totu timpulu la o parte. Dunarea austriaca, Dunarea data politiei austriace, dictatur'a Dunarei acordata cabinetului din Vien'a, Romani'a este cucerita. Projectulu austriacu a causatu dér' la Bucuresci o viua emotiune, si la deschiderea Parlamentului, Regele Romaniei a protestatu in modulu celu mai energicu."

„In urm'a acestui faptu, guvernulu austro-ungaru a comunicatu prin depesia deschisa representantului seu dela Bucuresci, ordinulu de a intrerumpe relatiunele cu regele si de a astepta noue instructiuni. Acestu faptu considerabilu in diplomatia, si care precede de ordinaru tramiterea unui ultimatum, se sevêrsiesce fara cá Françi'a se póta interveni séu macaru se fia insciintiata asupra faseloru crisei, càci ministrulu Françiei in Bucuresci este in concediu."

„Déca Austri'a impinge pêna la ultimele limite aroganti'a atitudinei sale, déca ea profita de acestu incidentu pentru a anexá Romani'a, se va puté dice, precum dice „Republique francaise" cà este neintielesu cá pres'a de o parte si de alta a Carpatiloru sè se passioneze asupra acestui evenimentu. In ceea-ce ne privesce pe noi, vedemu in acestu faptu nu numai unu actu gravu din partea guvernului austro-ungaru, dér' constatamu tendinti'a despre care amu intretinutu de mai multe ori pe cititorii lui „Napoleon": Austri'a este in marsiu spre Ostu, ea tinde a deveni Imperiulu de la Ostu: Oesterreich. Politic'a germana o impinge spre Constantinopole, spre Sant'a-Sofia, spre Orientulu latinu. Ea merge."

Diarele din Germani'a au observatu pêna acuma tacere in privinti'a conflictului diplomaticu austro-romanu. Noi amu disu, cà acést'a tacere semnificativa nu se póte interpretá in defavorulu Romaniei. Enuntiarile a duoe diare de frunte berlinese vinu a justificá parerea nóstra. Eata ce scrie in privinti'a acést'a „N. fr. Presse":

„In diarele din Berlin se observa de càteva dile in privinti'a cestiunei Dunarene unu curentu, care nu e nicidecum favorabilu pentru Austro-Ungari'a. Eri a fost diarulu „die Tribune," care a facutu afirmarea cutezata, cà Romani'a, luptandu-se

in contra suprematiei Austriei la Dunarea de josu. representa totodata si interessele Germaniei si astadi este „National Ztg.“ care judeca totu din acestu punctu de vedere si 'lu iea in aperare numai càtu vorbesce ceva mai linistitu si mai moderatu. „National Zeitung“ declara, cà Dunarea e cá si mórta pentru comerciulu germanu si cà Austri'a si Ungari'a viribus unitis lasa sè se pusthiésca Dunarea pêna la Pressburg. Piedecile dela Portile-de-feru sunt declarate de interesu nationalu ungurescu si stàncile, ce se intindu acolo pêna in Dunare, trecu de stanci sacre.

„National Ztg.“ adauge, cà giurstarile actuale ale comerciului pe Dunare sunt nesuferibile, ce se ilustréza mai bine prin faptulu, cà frahtulu (plat'a transportului) dela Ulm pêna la Constantinopolu peste Vien'a-Sulin'a costa pentru 100 chile 14. 24 marci, pe candu facêndu marele ocolu peste Mannheim-Rotterdam si Londra costa 5.18 màrci, din care causa mare parte din schimbulu de màrfuri intre Germani'a de sudu, Rhinu, Elveti'a si Franci'a si intre tierile Dunarene se face pe marea adriatica ocolindu fórte multu si nu pe calea naturala a Dunarei. „Nat. Ztg.“ se teme, cà Ungari'a, care predomina in monarchia va esploatá positiunea ei, déca dandui-se presidiulu si votulu preponderantu in comissiunea Dunarei pentru partea fluviului din susu de Galati i se va dá acolo domni'a, si cere cá si Germani'a se iè parte cá statu dunarénu la acea comissiune. Prin acést'a, dice, nu numai s'ar' aperá interessele liberei navigari si s'ar' esecutá in faptu dispositiunile tractateloru privitórie la Dunare, ci ar' disparé si dificultatile, cari sunt legate de pretensiunea Austriei de a avé presiedinti'a si votulu decisivu.“

La aceste observa „N. fr. Presse“ : Noi Nemtii din Austri'a n'amu avé nimicu in contra, déca Germani'a ar' intrá in comissiunea mixta. Ne tememu numai de consecentiele acestei intrari càci atunci si Russi'a ar' pretinde a fi recunoscuta cá statu riveranu si ar' cere unu representantu in comissiune, ceea ce nu i s'ar' poté negá dupa ce s'ar fi primitu cel'a alu Germaniei.

„Neue Freie Presse“ scrie cu privire la solutiunea c o n f l i c t u l u i d i p l o m a t i c u a u s t r o-r o m a n u :

„Cu tóte cà nu s'a aplanatu inca conflictulu diplomaticu dintre Romani'a si Austri'a, iscatu din caus'a cuvinteloru cuprinse in Discursulu regelui Carolu si indreptate contra monarchiei, totu-si se are in vedere regularea cestiunii dunarene chiaru, ceeace póte fi primitu cá unu semnu siguru, cà neintielelegerea provenita din caus'a sus citatei abateri dela formele internationale se afla pe cea mai buna cale de aplanare. Totulu ne dovedesce cà propunerea d-lui Barrère, representantele francesu in comissiunea dunaréna, de a delegá pe unu membru alu acestei corporatiuni in comissiunea mixta, va fi primita intr'unu chipu favorabilu de puterile cele mai insemnate. Guvernulu francesu a respinsu pentru momentu cererea Romaniei de a retrage propunerea d-lui Barrère. Ministrulu françesu de esterne, d. Gambett'a 'si-a reservatu de a studiá mai in detailu cestiunea dunaréna si numai dupa acésta va comunicá otarirea Republicei. Se spera cà d. Gambetta nu va lasá se-i scape favorabil'a ocasiune de a resolva o cestiune européna anevoiósa printr'o propunere francesa, si tocmai pentru acestu motivu va mantiené propunerea d-lui Barrère, care se bucura de aprobarea generale.

Cei de prin cercurile politice de aci mai spera inca, cà propunerea d-lui Barrère va fi primita si in acestu casu statele represintate in comissiunea européna voru fi chiamate dupa ordinea alfabetica de a tramite pe represintantii loru cá delegati. Astu-felu pentru primii duoi ani voru fi chiamate mai antaiu Germani'a si apoi Austri'a (Allemagne, Autriche) spre a represinta comissiunea européna in comissiunea mixta, prin ceea-ce se va inlesni resolvarea, in sensulu acestoru duóe puteri, a tuturoru cestiuniloru mai insemnate, privitóre la liber'a navigatiune pe Dunare, la politi'a fluviala si altele si mai alesu la stabilirea regulamenteloru. Speramu, cà guvernulu germanu va merge in tóte aceste cestiuni in intielegere cu Austri'a si nu va tiené séma de iudemnurile foii „D i e T r i b ü n e“ din Berlinu. Acestu diaru deduce din impregiurarea, cà Austri'a, de vreme ce n'a facutu inca navigabile Portiile de Feru, dupa cum prescrie tratatulu dela Berlinu, voiesce a impedicá liber'a navigatiune pe Dunare, si, astu-feliu fiindu, indémna pe Germani'a se spriginésca pe Romani'a, care represinta si interessele germane.“

Tramisulu turcu A l i - N i z a m i p a s i a va merge dela B e r l i n, unde a aflatu o primire atàtu de buna, la P e t e r s b u r g si va duce si Tiarului o decoratiune mare dela Sultanulu. De siguru cà acestu tramisu estraordinariu a fost insarcinatu cu-o missiune politica importanta la Berlin. Nu se scie, déca are o asemenea missiune si pentru Russi'a, se presupune inse, cà caletori'a lui la Petersburg n'are altu scopu, decàtu de-a slabi efectulu lungei sale petreceri la Berlin.

Cum va respunde Romani'a la pasulu intreprinsu de Austro-Ungari'a si déca nu ar' respunde, ce va face Austri'a, rechiama-va óre pe ambasadorulu seu dela Bucuresci? La acésta intrebare se refere ceea ce scrie fóia oficiósa vienesa „F r e m d e n b l a t t“ dela 15 l. c.

„Press'a romana“, dice numit'a fóia, „se insiéla crediendu cà Austri'a va face reclamari séu cà va usá de repressalii; este rêndulu guvernului romanu acuma de a lucrá. Austri'a a respunsu la o lipsa de tactu injuriósa printr'o mesura ce corespunde positiunei sale de mare potere. Incumbe Romaniei cá parte ofensatóre de a dá satisfactiunea ceruta. Déca Romani'a va refusá, Austri'a va sci ce se faca. Conduit'a Austriei e bine marcata prin instructiunile ce s'au datu comitelui Hoyos, ministrului seu la Bucuresci. Ea n'are decàtu a trage simplamente consecintiele ulterióre. Credemu cà guvernulu romanu va intielege inca la timpu ceea ce insémna pentru Romani'a de a fi lipsita de tóte raporturile amicabile c'unu statu la a caruia concursu ea e constrinsa de a contá in cestiunile ce se ivescu in Europ'a. Este o eróre de-a crede cà Romani'a ar' poté esi usioru din acestu impasu prin interventiunea celorlalte puteri. Austri'a in acésta afacere de onóre are numai pe Romani'a inaintea ei; ea nu ar' poté acceptá nici o mediatiune straina. Provocatiunea facuta de càtra Romani'a nu póte fi reparata decàtu directu si singuru numai din partea Romaniei. Cu câtu mai curêndu se va recunósce acést'a la Bucuresci, cu atàtu mai bine pentru Romani'a.“

Ei bine in ce se constè satisfacti'a ce se cere Romaniei? Acést'a nu-o scie spune „Fremdenblatt.“ Articululu seu este o noua dovada, cà pasulu cabinetului vienesu a fost prea pripitu si cà de vreme ce a disu odata A, va trebui se dica si B. In Bucuresci asemenea nu se prea grabescu cu darea de satisfactia si transferarea ambasadorului romanu dela Vien'a Ionu B a l a c e a n u, la Constantinopolu se póte interpretá mai multu in sensu contrariu, deórace Balaceanu era bine vediutu la curtea austriaca. Se vorbea, cà ministrulu de interne C. A. Rosetti, care a redactatu Mesagiulu regalu, se va retrage si cà acést'a va fi satisfacti'a. Acuma inse nu se mai vorbesce nici de acéstá retragere. Intrarea d-lui C h i t i u in cabinetu, cá ministru de finance, nu se póte considerá cá o schimbare facuta spre multiamirea cabinetului vienesu. Suntemu dér' fórte curiosi cà ce atitudine va luá guvernulu romanu in conflictulu cu Austri'a. Póte cà dupa ce se va termina si in Camera discussiunea asupra proiecteloru de respunsu la discursulu tronului, ministeriulu dela Bucuresci se va incercá a aplana neintielegerea cu cabinetulu vienesu. I va succede óre?

„Dunarea si Austro-Ungari'a.“

Sub acésta titula publica in „Gazette de Roumanie“ cunoscutulu jurisconsultu C. N. Brailoiu unu remarcabilu articulu cu privire la cestiunea dunaréna. Din acestu articulu estragemu partile cele mai de capetenia.

„Cu adênca intristare“, dice d-lu Brailoiu, „constatamu pressiunile si violentele pretensiuni ale guvernului austro-ungaru, façia de o tiéra mica cá a nóstra in cestiunea Dunarei, cestiune care nu esistá si nu trebuiea se esiste in urm'a tractatului din Berlin. Puterile contractante nu 'si-au datu óre cuventulu si nu s'au angajatu cu onórea loru, cà voru sustîné pacea, si voru garantá drepturile date popóreloru care fusesera atàt'a vreme apasate si necunoscute?

Russi'a care jóca de unu seculu celu mai principalu rolu in Orientulu Europei, luptàndu-se pentru liberarea popóreloru crestine supuse Islamismului, a reusitu in 1830 se asigureze prin tractatulu de Adrianopole celoru duóe principate: Moldavi'a si Munteni'a autonomi'a domniei si a teritoriului loru; ea respinse pe Turci de pe malulu stàngu alu Dunarei, derimà fortaretiele turcesci de pe acestu tiermure, stipulà si asigurà dreptulu de suveranitate alu celoru duóe principate asupr'a apeloru dunarene pêna la midîloculu fluviului, si in chipulu acest'a deschise acésta mare artera pentru comerciulu europénu. Din timpulu acest'a cele duóe principate, unite séu separate, esercitara in decursu de o jumatate de vécu in puterea dreptului de suveranitate càstigatu prin tractatulu de Adrianopole politi'a asupr'a apeloru vecine cu teritoriulu loru, fara a jicni in cev'a comerciulu europénu. Ba ce e mai multu, principatele au facutu Austriei favoruri de care nu se mai bucura nici o alta tiéra, suferindu cá societatea austriaca de navigare se aiba locuri de debarcatu si usine pentru corabiile sale.

Nu scimu, dieu, déca Austri'a a avutu a se plànge de noi in decursulu acestui indelungatu restimpu. . .

Cum póte face Austri'a dupa tractatulu dela Berlinu, dupa proclamarea neatêrnarei nóstre, dupa ce statulu romanu fù recunoscutu cá statu suveranu, cum póte face — dicu — nesce pretensiuni, pe cari nu le-a facutu in decursu de cinci-dieci de ani, càta vreme, conformu dreptului europénu, eramu inca vasali ai Turciei? Pretextulu, cà are se apere nesce interese nu constituesce unu dreptu sî nu justifica pretensiunea imperiului invecinatu de a violá drepturile suveranitatii nóstre. Si in sfêrsitu Austri'a nu este singur'a putere, care are interese comerciale la Dunare. Sub impregiurarile de façia celelalte puteri au interese totu asié de mari, avemu si noi interessele nóstre, care de buna séma covêrsiescu pe ale Austriei, de óra-ce Dunarea curge pe dinaintea usiei nóstre.

In combinatiunile din ante-proiectulu austriacu este o idea ascunsa. Velulu de pe acést'a idea ascunsa s'a redicatu de catra ómenii de statu din Pest'a si de càtra jurnalele unguresci. Austro-Ungari'a urmaresce in cestiunea Dunarei unu scopu politicu contrariu tratateloru din Paris si Berlinu, contraru interesseloru stateloru celoru mici crestine, reinviate in urm'a resboiului turco-rusescu.

Eata ce ne spune „Pester Lloyd“ : „Este o absurditate in tóta puterea cuventului din partea d-loru Romani de a pretinde se preface in realitate visulu loru de completa neaternare. . . Mantau'a de hermelinu a regelui Carolu nu póte se acopere lantiurile de vasalu. Rupêndu-se de Turci'a si devenindu regatu, Romani'a totusi n'a castigatu atributele unei absolute independintie, càci trebue sè se alature vrêndu — nevrêndu la un'a din puterile, care domnescu in Balcani si care determina sórtea Orientului si a Romaniei.“

Aceste cuvinte suntu traducerea ameniutiatórei frase, pronunçiate in pild'a nóstra de contele Andrássy in sinulu delegatiuniloru. Ele arata, cà Austro-Ungari'a nu voiesce nici mai multu nici mai puçinu decàtu a ne face vasalii sei — si acést'a numai si numai, pentru cà ea este p u t e r e m a r e.

Candu cineva se pune pe acestu terenu, nu mai póte fi cestiune de dreptu. Austro-Ungari'a se provóca la fortia, de óra-ce este marea putere, ce domnesce in Balcani.

Dér' atunci unde remànu tractatele? Si déca numai esiste dreptu pentru noi, déca numai putemu figurá in famili'a européna decàtu cá statu vasalu, déca ne trebue unu suzeranu, de ce nu ne este permisu a face noi insine alegerea? De buna séma nu ne vomu alege tocmai pe Austro-Ungari'a, care e singura vasal'a Germaniei si care n'a facutu nici-odata nimicu pentru noi. Ore nu mai e alta putere, cá d. e. Russi'a, de care se ne lege traditiuni destulu de puternice?

Omenii de statu maghiari si pres'a maghiara suntu de buna séma reu inspirati, càndu sé punu pe acestu terenu, si ei, cari ne dau numirea de siovinisti, merita cu multu mai multu acést'a numire si anume nu tocmai in sensulu celu mai bunu.

Noi Romanii suntemu in positia de aperare. Ungurii ne ataca; noi ne vomu aperá unu dreptu, pe care 'lu esercitamu de cinci-dieci de ani si pe care ni l'a garantatu tractatulu de Adrianopole. Si nu Austri'a, ci Russi'a ne-a datu avantagiele din acestu tractatu. Vomu aperá unu dreptu, pe care l'amu meritatu prin vécuri de suferintie si de rabdare si pe care tractatele internationale ni l'a asiguratu din nou. Austro-Ungari'a voiesce se ne lipsésca de acestu dreptu. Nu ne aducemu aminte cá ea se fi facutu vre-odata cev'a pentru noi si metod'a, ce-o aplica ea façia de c o n a t i o n a l i i n o s t r i d e s u b d o m n i 'a s a, pe cari nu-i lasa nici celu puçinu se intrebuintieze limb'a stramosiésca, ne da multu de cugetatu. . .“

Adres'a Senatului romanu.

Sire,

Senatulu a ascultatu c'o viua emotiuue mesagiulu Maiestatii Tale catre Corpurile Legiuitóre, intrunite in sesiunea ordinaria pentru prim'a óra de la constituirea Regatului.

Senatulu 'si reamintea secoli de suferintie, prin cari a trecutu patri'a nóstra, periculile, cari continuu o ameuintiau, luptele sustinute pentru a scapa existenti'a ei nationala, silintiele puse, in midîloculu atatoru dificultati, pentru a nu remané in afara de progresulu lumii civilisate. Totu odata noi priveamu la resultatele dobandite prin o munca constiintiósa si constanta, la cerintiele mari ce se adreséza tuturoru pentru a consolida cu desaversire lucrulu maneloru nóstre si a face cu putintia unu sboru siguru si puternicu in viitoru. De aceste cugetari era nedespartita recunostinti'a profunda ce tiér'a datoresce Maiestatiei Tale, Capitanului armatei pe campulu de batalia, Domnului tierei in lucrarea organisarii nóstre politice si economice.

Ajunsi astadi a fi unu Statu liberu, c'o positiune asigurata si respectatu avemu cu totii constiintia de ceea ce natiunea e in dreptu a cere de la representantii ei, pentru cá sacrificiile multoru generatiuni si succesele obtinute se nu remana zadarnice.

Amu primitu deci cu bucuria asicurarea Maiestatiei Tale, ca starea Europei ne permite o epoca de pace si de liniste. Acést'a este o dorintia constanta a nóstra, càci avemu multu de lucratu pentru a ajunge la nivelulu celorulalte State Europene si pentru a pasi pe urma cu densele inainte pe calea unui progresu durabilu.

Senatulu a vediutu c'o viua multiumire ca in cestiunea liberii navigatiuni a Dunarii, atàtu de strinsu legata cu desvoltarea nóstra politica si economica, guvernulu Maiestatiei Tale a sciutu se sustina si se apere drepturile, si interesele tierei. Avemu deplina incredere ca, continuandu a fi astu-felu intr'unu deplinu acordu cu simtîmintele natiunii, elu va isbuti cá regularea definitiva a acestei cestiuni se respundia legitimeloru nóstre asteptari.

In desvoltarea interióra nu ne-a fostu datu, in adeveru, pêne acum, de càtu a asiedîa fundamentele, pe care trebuie se radicamu edificiulu nostru nationalu. Remanu lacune de implinitu. Remanu ramuri intregi ale activitatiei nóstre de perfectionatu. Cu progresulu efectuatu in cestiunile economice si financiare, trebuie se mérga mana 'n mana unu progresu solidu alu culturei nóstre morale si intelectuale.

Vomu esamina deci, cu atentiune, tóte proiectele de lege, ce ni se voru supune de guvernulu Maiestatii Tale in acestu scopu. Ne vomu ocupa cu totu dinadinsulu de proiectele de legi privitóre la imbunatatirea starii poporatiuniloru rurale. Vomu pune o deosebita atentiune pentru a esamina ameliorarile ce sunt a se introduce in instructiunea publica si in complectarea organisarii armatei, càci pe aceste institutiuni se readîma tóte sperantiele in viitorulu nostru.

Sire,

Fii convinsu ca Senatulu va cauta a se mentiné la inaltimea situatiunii, unde l-a pusu Constitutiunea, si ca Maiestatea Ta ne va afla totudauna uniti intr'unu singuru gandu si intr'o singura cugetare, aceea a binelui tierei si a devotamentului càtre Tronu si Dinastia.

Tréiasca Maiestatea S'a Regele!

Tréiasca Maiestatea S'a prea gratiós'a nóstra Regina!

Raportulu comissiunei, D. S t u r d z a.

Joi la orele 11 si jumetate, M. S. Regele a primitu comissiunea Senatului, insarcinata cu presentarea adresei de respunsu la discursulu Tronului. Dupa citarea acelei adrese, M. S. „Regele a respunsu urmatórele:

Domniloru senatori!

„Primescu cu cea mai viua multiumire asigurarile, ce Senatulu 'Mi reinoiesce astadi, de simtiemintele sale de iubire si devotamentu catra Regin'a si catra mine. Unanimitatea cu care ele sunt exprimate, si grabirea ce Senatulu a pusu pentru a respunde la apelulu Tronului, 'Mi facu aceste simtieminte si mai pretióse. Ele sunt de unu bun si fericitu auguru pentru indeplinirea laboriósei opere a imbunetatiriloru nóstre intoriore, la care ati conlucratu cu atàtu zelu si desinteresare in totu cursulu acestei legislaturi. Nu Me indoescu, dloru senatori, cà in acésta sessiune ca si in cele trecute, Senatulu, credintiosu inaltei missiuni ce 'i este incredintiata de Constitutiune, va da guvernului Meu totu concursulu seu si cà multiumita intieleptiunei si patriotismului de care a datu pên'acum atàtea mari si netagaduite dovedi, vomu ajunge a strabate tóte dificultatile, a asigurá desvoltarea pacinica si neintrerupta a tuturoru resurseloru tierei si a intemeiá càtu mai multu bunastarea si prosperitatea prea iubitei nóstre patrie."

Contra-proietulu de respunsu la Mesagiu.

Maiestate!

Adunarea deputatiloru, care, in unanimitatea ei la 14 Martiu alu acestui anu, V'au aclamatu impreuna cu Senatulu de Rege alu Romaniei, se simte fericita a incepe prim'a sessiune ordinara in noulu Regatu prin aducerea omagieloru sale càtra Maiestatea Vóstra.

Dupa ce, printr'unu resboiu gloriosu, ati condusu natiunea la recunóscerea independentiei si ati statornicitu relatiunile Regatului cu marile puteri ale Europei, acum candu impregiurarile din afara Ve facu se sperati o epocha de liniste si de pace, Maiestatea Vóstra in inalt'a si neobosit'a S'a ingrijire pentru statulu romanu, vine a ne vorbi despre trebuintiele nóstre in laintru, despre silintiele ce urméza se facemu cu totii spre a asiedia tiér'a desevérsitu in conditiunile unui statu liberu, prosperu si respectatu.

O era noua incepe dér de astadi inainte pentru noi.

Ori-cari ar' fi fost deosebirele de partidu din trecutu, intielesulu activitatii nóstre politice in viitoru nu póte fi cautatu de càtu in principiile practice pentru oper'a de organisare a Statului si societatii in laintru.

Maiestate,

Punctulu de plecare alu acestei opere este constitutiunea nóstra. Esita la 1866 dintr'unu compromisu alu tuturoru partideloru, ea a pututu strabate, cu singur'a modificare a articolului 7, si discutiunile interne si timpulu resboiului si aplicarea tractatului dela Berlinu. Nimeni nu mai pune la indoiéla democratisarea societatii, adeca departarea privilegiiloru de clasa si egalitatea tuturoru inaintea legii si noi trebue se ne intemeiamu asemenea pe acea respectare a muncii productive, care este formulata in Constitutiune prin deosebirea colegiiloru electorale dupa deosebirea censului.

Intrebuintiandu mai bine fortiele, cari in momentulu de façia s'ar' consumá inzadaru in lupte constitutionale, voimu se le concentramu mai alesu la imbunatatirea unei temeinice organisari sociale pentru asigurarea proprietatii si a muncii oneste in principalele ei manifestari, ivite pêna acum in tiér'a nóstra.

In acést'a ordine de idei guvernulu Maiestatii Vóstre anuntia Camerei proiecte de lege pentru tocmelele agricole si pentru dreptulu vendiarii beuturiloru spirtóse in comunele rurale in profitulu scóleloru si alu bisericii, precum si modificarea càtorva articole din legile comunale si judeçiene. O parte din aceste legi se si afla in cercetarea sectiuniloru Camerei. Noi le vomu studia cu acea deplina solicitudine, pe care o reclama obiectulu loru de o importantia incisiva. Modificarea legîi tocmeleloru agricole va fi salutara, tiendu séma de deosebitele relatii dintre proprietari si locuitori dupa deósebitele parti ale tierii si dupa deosebitulu loru modu de-a face agricultura. Asemenea regularea dreptului vendiarii beuturiloru spirtóse in comunele rurale, cu ocrotirea putinciósa a interesseloru, va face in fine din bun'a intretînere a bisericei si a scóleloru satesci o realitate, procurandu comuneloru midîlócele materiale pentru acésta.

Spre a indreptá inse cu succesu activitatea primariloru si consiliiloru comunale rurale la acést'a buna intretînere a biserieeloru si a scóleloru precum si a drumuriloru, comun'a rurala pe càtu se póte trebue se fia ferita de agitarile politice si se inceteze a fi cea din urma trépta a administratiei centrale, dandu o parte din celelalte atributiuni ale sale de astadi in sarcin'a cantonului cá celui d'eintaiu organu alu administratiei generale.

Si modificarea legii consiliiloru judeçiene, anunciata de guvernu, credemu, cà va trebui se se faca in spiritulu decentralisarii administrative, asié precum o cere insasi constitutiunea.

Legea rurala dela 1864 prevede unu minimum de pamentu pentru deosebitele categorii de sateni si introduce principiulu de inalienabilitate pe timpu de 30 de ani, cu o modificare a dreptului de mostenire in favórea comunei. In consecintia acestoru principii, consfintite de art. 20 si 133 din Constitutiune, credemu cà o dispositiune legislativa, cuprindiendu libertatea de-a testá, trebue se garanteze proprietatea immobiliara a tieranului in contra parcelarii escesive.

In organismulu nostru socialu s'a produsu o stirbire, care trebuesce reparata fara intardiare: meseriasiulu romanu a disparutu in multe locuri si este pe cale de-a disparé in mai tóte. Inlocuirea lui prin meseriasi straini ar' insemná scaderea vitalitatii poporului romanescu. Fara a nesocoti principiulu modernu alu libertatii muncii, este totusi de neaperata trebuintia a protege meseriasii prin constituirea loru in corporatiuni, cu scopu de-a desvolta ajutorulu reciprocu si de-a intretîné scolile de meserii.

Façia cu aceste cerintie ale politicei interne, personalulu administrativu alu guvernului trebue se aiba o mai buna intielegere a grelei sale missiuni. O lege de admissibilitate in functiunile administrative trebue se respunda acestei cerintie, puindu conditiunile trebuintióse pentru intrarea in servitiu, dér' garantandu in acelasi timpu pe functionari, in marginele putintióse, in contra fluctuatiuniloru politicei dilei.

Cá a treia putere constitutionala alaturea cu puterea esecutiva si cu cea legislativa magistratur'a cere a fi intemeiata pe base mai solide. O lege de admissibilitate trebue se prevéda conditiile pentru acést'a si o lege de inaintare se le intarésca, puindu magistratur'a mai alesu la adapostu de inriurirea politica. Ear' pentru a pastrá intrega acea inalta neatêrnare si acea linistita cumpanire a dreptatii, care se cere neaperatu dela unu judecatoru, magistratur'a pe tóte treptele ei trebue se devina inamovibila cu departarea oricarii forme de eligibilitate.

In corespondenti'a cu aceste trebuintie ale vietii publice, felurite in formele loru, dér' intemeiate pe o conceptiune unitara a organismului statului, cauta se fia reformata si legea invetiamentului publicu. Intocmirea si administrarea scoleloru din satu trebue se mérga paralele cu reform'a mai susu atinsa a legii comunale si o sporire a scóleloru normale pentru pregatirea invetiatoriloru rurali trebuie se dè comunei personalulu invetiatoriu in cantitatea si calitatea ceruta. In scól'a secundara este sè se infranga curentulu functionarismului budgetaru si sè se introduca in larga mesura o directiune spre scólele reale si de meserii, pastrandu inse liceele cu invetiamentulu clasicu cá adeverata temelia a studiiloru mai inalte. Universitatile trebue se ajunga in stare a corespunde atàtu cerintiei sciintieloru in genere, càtu si cerintiei legiloru de admissibilitate in functiunile administrative si judecatoresci.

Aceste sunt reformele de capetenia ce le credemu astadi indicate prin situati'a dinlaintru a statului romanu.

Maiestatea Vóstra este cu dreptu cuventu incredintiata, cà ori candu se va atinge de onórea si de drepturile nóstre nationale, nu va fi in tóta tiér'a de càtu unu cugetu, care va tiné destepte tóte mintile si va afla gata tóte devotamentele.

Asemenea inse Maiestatea Vóstra póte fi incredintiata, cà si la marea lucrare a organisarii nóstre interne care este propri'a missiune a generatiunii de astadi, va gasi acelasi devotamentu in tiér'a intréga.

Se traiti Maiestatea Vóstra!

Se traiésca Maiestàtea S'a Regina!

Se traiésca dinasti'a Regala!

Semnati, P. C a r p, T. M a i o r e s c u, G. T r i a n d a f i l u, N. G a n e, C. R o b e i c a, I. N e g r u z z i, C. P a p a d o p o l u - C a l i m a c h.

Discursulu

d-lui ministru alu culteloru si instructiunei publice **V. A. Urechia** tînutu la desvélirea statuei lui I. Heliade.

„Nascendu-ne murimu; murindu prafu si cenusie!
Printr'acésta lume treci, cum treci printr'o usia."

Asié dicea Mironu Costinu si elu, de si „p r a f u s i c e n u s i a" este viu intre noi si nu a trecutu prin lumea romana fara urma, cum trece cine-va „p r i n t r'o u s i a."

Prafu si cenusia ajunge m a r e t i'a intemeiéta pe nascere, lucrare a intemplarei.

Prafu si cenusia remane dupa insemnatatea de care se bucura in lume omulu si sprijinitu numai pe avere...

Prafu si cenusia póte fi corpulu teu, Eliade, dér' nemuritória memori'a t'a, prin lucrarile, care 'ti-a insemnatu trecerea prin usi'a, ce tu insusi ai deschisu culturei nationale.

„Prafu si cenusia" si acele spulberate de vênturi, iéca totu ce remane dupa omulu, care n'a sciutu se fia membru alu unei colectivitati si neiubindu-se decàtu pre sine, 'si a concentratu tóta inteligenti'a numai in servitiulu proprieloru apetituri, numai in satisfactiunea egoismului seu.

Eliade nu e mortu. Amu dis o sunt acum noue ani, candu si eu, cá amiculu meu d-lu Hajdeu, amu fostu chiamatu a spune remasitieloru lui terestre, durerea despartirei nóstre de elu.

Mórtea este numai „t r a n s f i g u r a r e a l u i p e m u n t e l e T a b o r u" cum bine dis-a d-lu presiedinte alu comitetului statuei; ea este numai — dice-voiu — prima cristalisare a nemuririi pentru acele i n d i v i d u a l i t a t i, cari in locu de a se abstrage dela c o l e c t i v i t a t e 'si au cofundatu in ea simtiri si cugetari, s'au contopitu in acea colectivitate.

Déca Fenixulu anticitatii renascea din cenusiele sale, individualitatea „q u i n t e s c i i n t i'a a c o l e c t i v i t a t i e i" renasce inmultita pe numerulu membriloru acelei colectivitati... Poetica metempsicosa a gangelui duce sufletulu muritorului in animele mai multu séu mai puçinu nobile in raportu cu sentimentele, inclinatiunile, virtutile séu vitiile individului mortu.

Ce metempsica mai nobila de càtu aceea a omului de geniu?

Geniulu lui, sufletulu si spiritulu lui, se insinuà intr'o intréga natiune, careia asié face eterna manifestatiune psihica a barbatului disparutu fisicesce din sinulu ei sub neinduratórea cósa a mortii.

Natiunea romana s'a impartasitu cu sufletulu, cu cugetarea ta. O! Eliade! Poti tu dér' muri, pe càtu timpu trai-va natiunea romana?

Respuns'amu nu! la asié intrebare inaintea mormêntului teu... Nu, repete astadi natiunea ro-

mana, la ceea ce d-lu Hajdeu a numitu reinviere, la ceea ce voru numi „Consecrarea“ da, consecrarea operei lui Eliade.

Care este acea opera? Bine ai facutu d-le Hajdeu cà n'ai adusu inventarulu ei, càci oper'a geniiloru nationali nu se numesce ci se ponderéza! Se póte ca in complexulu edificiului culturei nationale nu se numesce ci se ponderéza! Se póte cà in complexulu edificiului culturei nationale se nu mai aflamu, candu-va, numele mesterului care a pregatitu fia-care piétra din acestu edificiu, dér' cine va nega esistenti'a mesteriloru, geniulu loru, glori'a loru, privindu proportiunile templului, admirandu planulu lui.

Numele lui Eliade va remané neatinsu de rodietorulu dinte alu timpului, dupa piétr'a edificiului culturei nationale, càci este inscrisu pe o lespede nealternabila, pe lespedea limbei nationale, care va trai, càtu va trai si insesi natiunea romana. Numele teu, o Eliade, este inscrisu cu dalt'a geniului in ceea ce constitue esentialmente cultur'a nationala: in limba si literatura. Aci este glori'a ta, aci esplicatiunea regreteloru la mormentulu teu, acum 9 ani. Aci semnificatiunea serbarei de astadi, serbare cu atàtu mai mare, cu càtu ea nu este datorita guverneloru a colectivitatii, ci natiunei. Da, acestu monumentu ce se ardica pentru a da o manifestatie plastica recunoscintiei ce conserva apostolului limbei si literaturei romane, este oper'a directa a natiunei.

Rolulu Delegatului M. M. L. L. la acésta serbare cumu si rolulu Ministrului Culteloru si instructiunei Publice se marginesce intru a recunósce cu fericire la treptele statuei tale, o Eliade o noua manifestatiune ce a provocatu totu memori'a ta, a vitalitatii nationale, càci acele natiuni suntu pline de seva reinviitóre care sciù a-si aminti, care sciù a onorá pe cei cari s'au uitatu pre sine-si pentru a nu 'si aminti de càtu de ele. Inceputulu este bunu, Domniloru, déra lucrarea de façia este o promissiune a natiunei pentru alte lucrari intardiate. Déca cu optic'a animei natiunea romana a vediutu naturalmente mai d'aprópe pre Eliade, dulcele si inteligintele lui chipu, si l'au cerutu in primulu locu dela dalt'a sculptorului, nu urméza, cà ochii nóeloru generatiuni se nu caute aci langa tine, in giurulu teu, o mare omu, representanti'a plastica a unui Lazaru, a unui Asachi, a atàtoru siruri de lucratori nationali pèna la departatulu déru luminosulu orizonte alu lui Matheia Basarabu si Basilie Lupu, de la carii tu si ai tei, prin midilocirea atàtoru màni binecuventate ai primitu facl'a stralucitóre sub care neinserata va remané glori'a ta si a natiunei tale.

Dér' pêna candu noue comitete direse de patriotismulu unoru barbati cá acei carii, in frunte avendu pe principele Dim. Ghic'a, au concentratu subscriptiunea nationala pentru statu'a de façia, pêna candu dicu nisce asemenea noue comitete se faca 'aceeasi lucrare si pentru alte ilustratiuni ale culturei romanesci, parlamentu si guvernu gat'a fiindu a se asocia la oper'a, sè nu se intardie o di mai multu de a se redá ochiloru nóeloru generatiuni privirea trasatureloru lui Eliade! Se nu intardiemu de a improspatá in memori'a nóstra, a generatiuniloru ostenite, din vêrfulu dealului acele trasaturi scumpe ale invetiatorului nostru. Desvelu-ésca-se dér' chipulu teu, O Eliade, cá si tu se mai privesci odata cu perenitea marmurei tale acea scóla (arata universitatea) pe care dintr'unu bordeiu, cuvêntulu lui Lazaru si alu teu a lasat'o palatu; se mai privesci acele generatiuni pre care le ai redeprinsu a vorbi si a scrie o limba in care nouele generatiuni conduse de vitézulu loru Rege pe campii de lupta au reintornatu cantecele glorieloru antice, o limba in care betrani si tineri si adi, in frunte avêndu pre M. S. Regele care ne insarcinéza a depune aci corón'a s'a splendida, se póta striga: Eterna fia glori'a lui Heliade, parintele literaturei romane!

Scól'a dela San-Marina in Macedoni'a.

„Rom. Libera“ primesce din orasiulu San-Marina dela Pindu, care este locuitu de 12,000 Romani, urmatórele date privitóre la scól'a romana de acolo:

Scól'a s'a deschisu la 20 Iuniu; pentru cà dupa 20 de dile dd. profesori au fost opriti in Salonicu de autoritatile turcesci, prin intrigele mitropolitului grecu, care i-a recomendatu cá insurgenti imbracati in haine europene spre a nu atrage atentiunea politiei turcesci. La deschiderea scólei au venitu peste 60 de elevi si pe fiacare di numerulu loru se inmultiea pêna candu s'a urcatu la numerulu de 205, cari frecuentéza deja scól'a. Entusiasmulu de care este cuprinsa anima acestoru elevi este inesprimabilu, indescriptibilu! Pe langa materi'a indestulatória, ce se preda la fia-care clasa, mai invatia si càte-va cantece romanesci, precum „Destépta-te Romane din somnulu celu de mórte,“ „Asta-di cu bucuria“ etc. celu d'antaiu fiindu schimbatu, unde nu se potrivesce. Plecandu dela scóla elevii se ducu acasa, unde incepu a cantá cantecele de mai susu, prin cari entusiasméza pe maicele si surorile loru. Cantecele mai susu citate au devenitu deja in orasiulu nostru la moda, o inovatiune de cantecu. Mai toti elevii din poetic'a si recorós'a nóstra patria ar' fi venitu la scól'a romana, déca dd. profesori ar' fi avutu destule carti a le da. Vina aici Grecii diaristi, cari s'au deprinsu a implé fara rusine foile loru de minciuni publicandu cà scólele romane din Macedoni'a sunt góle de elevi si nu facu nici unu progresu, precum a avutu nerusinarea si unu diaru grecescu, ce apare in Bucuresci, de o fórte mica insemnatate, a publicá o corespondentia din Larisa, prin care a voitu se degradoze scólele dela Pindu si a denuntia pe agentii societatii Macedo-Romane cà in caletori'a facuta in lun'a Iuliu prin Tesali'a n'au pututu converti pe conationalii loru si ale inspirá ideile si sentimentele, de cari sunt inspirati conducêtorii loru din Bucuresci. Pe acesti domni diaristi n'avemu de càtu se 'i invitamu a visitá orasiulu nostru si dupa ce prin elu insisi se voru informa despre sentimentele Romaniloru San-Marineani si despre stralucitulu succesu ce a avutu scól'a infiintiata de curendu, se-i rugamu a ne felicitá si a ne urá ca si celelalte scóle esistente si cari se voru infiintia se aiba acelasi succesu, ce are scól'a nóstra.

Diverse.

(Din albumulu reginei romane). Diarulu parisian „Echo de France“ citéza urmatórele cugetari ale M. S. Reginei Romaniei: Cei cari afirma, invóca numele lui D-dieu; elu este singurulu martoru care nu contradice niciodata. — Nóptea totulu e focu: stelele, cugetarile si lacrimele. — Curatieni'a este cá si opalulu; multi credu cà este neinsemnata pentru cà nu vedu sclipirile ei. — Fericirea este cá unu trandafiru cu o suta de foi; fia-care are aceea-si colóre, acela-si profumu; dér' déca le desprindi, flórea nu mai este. — Peri albi, vêrfuri de spuma ale furtunei. — Femeia neintielésa este aceea care nu intielege pe cele-l'alte. — Pentru a fi de spiritu trebue se fii incungiuratu de ómeni de spiritu; cocosiulu nu spune nimicu ratieloru. — Bunetatea copiiloru este ingerésca; aceea a betraniloru este cerésca.

(Distinctiune) Sergentului George Pripu din regim. de infant. Nr. 64 si infanteristului Alexandru Ionasiu din reg. de inf. Nr. 65 li s'a conferitu de càtra Maiestatea S'a medali'a de argintu pentru vitejia clas'a I. fiindu-cà au doveditu o deosebita bravura in lupt'a contra bandeloru de hoti. Asemenea s'a conferitu pentru bravura in lupt'a contra banditiloru, crucea de argintu pentru merite infanteristului Ioanu Avramu, care pórta titul'a de „Gefreiter“ si infanteristului Stefanu George (in fói'a oficiala milit. numele George e scrisu pe unguresce: Gyorgye) ambii dela regim. de inft. Nr. 64.

(Casu de mórte). Unulu din comerciantii de frunte ai orasiului nostru d-lu George B. Popp a fost cercatu septeman'a acést'a de-o grea pierdere. Iubit'a si unic'a s'a fiica Stelin'a a cadiutu victima unei crude bóle de gàtu, care secera fara mila vieatia atàtoru copii. Gingasi'a fetitia era numâi de optu ani si posedea rari talente, ea a fost inmormentata in cimeteriulu gr. or. din Gróveru. Esprimemu neconsolabililoru parinti profund'a nóstra condolentia.

(Cum isi facu Nihilistii parale.) Se scrie dela Petersburg diarului „Gazette de Romanie“ cà intendenti'a palatului este in mare agitatia. Scotiendu-se din remisa marea trasura de gala ce era sè se folosésca la incoronarea Tiarului in Moscv'a, s'a vediutu cà tóte ornamentele ei de auru si de argintu au disparutu. Valórea loru e considerabila. S'a ordonatu indata o cercetare personala si domiciliara la toti servitorii grajduriloru si remiseloru. Politi'a n'a pututu inse descoperi pêna acuma nimicu. Probabilu cà aurulu si argintulu ce acoperea trasur'a se afla in cass'a nihilistiloru si s'a amestecatu deja cu cele 350,000 ruble, ce au disparutu din cass'a asilului de copii din Moscva.

(Ruinele teatrului de pe Ring) au fost desinfectate, dupa ce s'a sevêrsitu trist'a opera a transportarei remasitieloru celoru nenorociti in cimeteriu. Joi s'au mai aflatu inca parti din cadavrele a 7 persóne. Multe cadavre au arsu cu totulu asié cà s'au prefacutu in prafu si cenusia in sensulu strictu alu cuvêntului. S'au aflatu intre altele si o màna mica de dama c'unu inelu la unu degetu; acésta mana era deja de totu calcinata. Remasitiele gasite in dilele ultime au fostu bagate in cosciuguri de metalu si inmormentate cu mare ceremonia in cimeteriulu centralu.

Cursulu la burs'a de Vien'a
din 16 Decembre st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	119.80	Imprumutulu cu premiu ung.	123.—
Imprumutulu cailoru ferate ungare	134 —	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	113.—
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (1-a emissiune)	91.70	Rent'a de harthia aust.	77 35
dto. (II-a emissiune)	109.—	„ de argintu „	78.15
dto. (III-a emissiune)	98.25	„ de auru „	94.—
Bonuri rurale ungare	99.—	Losurile din 1860	134 40
dto. cu cl. de sortare	98.50	Actiunile bancei austr.-ungare	842.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	98.75	„ bancei de creditu ungare	360.—
dto. cu cl. de sortare	97.70	„ bancei de creditu austriace	363.10
Bonuri rurale transilvane	99 25	Argintulu	—.—
„ croato-slav.	99 50	Galbini imperatesci	5.60
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	97.75	Napoleond'ori	9.43
		Marci 100 imp. germ.	58 20
		Londr'a	118 90

Editoru: Iacobu Muresianu. Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.
Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.